

**SYLABUS**

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023-2024/2025

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

**1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE**

|   |  |
|---|--|
| Nazwa przedmiotu                                      | <b>Podstawy dydaktyki</b>                                    |
| Kod przedmiotu*                                       |  |
| Nazwa jednostki prowadzącej kierunek                  | Kolegium Nauk Humanistycznych UR                             |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot                | Instytut Neofilologii, Katedra Germanistyki                  |
| Kierunek studiów                                      | filologia germańska (z nauką języka niemieckiego od podstaw) |
| Poziom studiów  | studia pierwszego stopnia                                    |
| Profil  | ogólnoakademicki   |
| Forma studiów   | studia stacjonarne   |
| Rok i semestr/y studiów                               | rok II, semestr 4  |
| Rodzaj przedmiotu                                     | specjalizacyjny, obowiązkowy                                 |
| Język wykładowy                                       | język niemiecki i język polski                               |
| Koordynator   | dr hab. Krystyna Miłułka, prof. UR                           |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | pracownicy Katedry Filologii Germańskiej                     |

\* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

**1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS**

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 4            | 15    | 15  |       |      |      |    |        |               | 2                |

**1.2. Sposób realizacji zajęć**

x zajęcia w formie tradycyjnej

**1.3. Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)** (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną (ćw.), zaliczenie (w.) oraz egzamin.

**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Znajomość języka niemieckiego na poziomie co najmniej B2.

**3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**

### 3.1. Cele przedmiotu

|                |   |
|----------------|---|
| C <sub>1</sub> | Zapoznanie z terminologią z zakresu dydaktyki ogólnej, w tym pedeutologii.  |
| C <sub>2</sub> | Zapoznanie z elementami układu (glotto)dydaktycznego ze szczególnym uwzględnieniem jego dwóch kluczowych elementów: nauczyciela i ucznia.   |
| C <sub>3</sub> | Zapoznanie ze standardami kształcenia nauczycieli, w tym nauczycieli języków obcych, w Polsce, możliwościami doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz kluczowymi kompetencjami, w jakie powinien być wyposażony profesjonalny nauczyciel (w tym języka obcego). |
| C <sub>4</sub> | Uświadomienie złożoności zawodu nauczyciela i różnorodnych ról, w jakich występuje nauczyciel, w tym języka obcego.   |
| C <sub>5</sub> | Uświadomienie heterogeniczności klasy, różnorodnych potrzeb edukacyjnych uczniów wynikających z ich cech osobowościowych, ponadprzeciętnych zdolności lub dysfunkcji.   |
| C <sub>6</sub> | Kształtowanie kompetencji społecznych odpowiednich dla poziomu studiów.   |

### 3.2. Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu   | Odniesienie do efektów kierunkowych <sup>1</sup>                          |
|------------------------|--|---|
| EK_01                  | Student zna normy, procedury i dobre praktyki stosowane w działalności pedagogiczno-dydaktycznej, jak i zagadnienia dotyczące edukacji włączającej, pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych,   | NW <sub>4</sub> , NW <sub>5</sub> , NW <sub>6</sub>                       |
| EK_02                  | zna i rozumie zasady funkcjonowania układu dydaktycznego, potrafi nazwać i scharakteryzować jego poszczególne elementy (nauczyciel, uczeń, metody nauczania, środki dydaktyczne, materiały dydaktyczne i treści nauczania, polityka edukacyjna kraju, środowisko szkolne i społeczne), ze szczególnym zwróceniem uwagi na jego dwa kluczowe filary, tj., ucznia i nauczyciela (jego wykształcenie i kompetencje w tym osobiste), | NW <sub>7</sub> , NW <sub>14</sub> , NW <sub>15</sub>                     |
| EK_03                  | potrafi analizować sytuacje i zdarzenia pedagogiczne, w tym rozpoznawać indywidualne potrzeby edukacyjne uczniów, prowadzić działania wspierające integralny rozwój uczniów. Adekwatnie do indywidualnych potrzeb potrafi dobierać i tworzyć materiały dydaktyczne, jak i monitorować postępy uczniów,   | NU <sub>1</sub> , NU <sub>2</sub> , NU <sub>3</sub> ,<br>NU <sub>11</sub> |
| EK_04                  | potrafi poprawnie posługiwać się terminologią z zakresu dydaktyki ogólnej w języku polskim i niemieckim oraz stosować ją nie tylko w dyskursie naukowym, lecz także w dyskursie szkolnym adekwatnie do wieku uczniów,  | NU <sub>15</sub>  |
| EK_05                  | jest gotów do propagowania edukacji włączającej na różnych szczeblach edukacji oraz projektowania działań zmierzających do rozwoju szkoły i poprawy jakości pracy w tej instytucji.  | NK <sub>4</sub> , NK <sub>6</sub>   |

### 3.3. Treści programowe

#### A. Problematyka wykładu

<sup>1</sup> W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

|   |
|---|
| <b>Treści merytoryczne</b>  |
| Dydaktyka – wyjaśnienie pojęcia; dydaktyka jako nauka o nauczaniu i uczeniu się – przegląd definicji, stanowisk, koncepcji.   |
| Układ (glotto)dydaktyczny – ogólna charakterystyka jego elementów (nauczyciel, uczeń, język, materiały (glotto)dydaktyczne, metody nauczania i uczenia się, środowisko szkole, społeczne, polityka edukacyjna państwa). Analiza wybranych modeli układu (glotto)dydaktycznego.  |
| Pedeutologia – wyjaśnienie pojęcia; teoretyczne ujęcia osoby nauczyciela – przegląd wybranych koncepcji. Kompetencje nauczyciela (w tym języka obcego) w odniesieniu do wiedzy, umiejętności oraz postaw i cech osobistych. Analiza wyników wybranych badań przeprowadzonych wśród polskich nauczycieli (w tym języków obcych). |
| Kształcenie nauczycieli (języków obcych) w Polsce – standardy kształcenia nauczycieli i ich realizacja w ramach specjalizacji nauczycielskiej w trakcie studiów (filologicznych) i praktyki zawodowej. Rozwój zawodowy nauczyciela – możliwości i ograniczenia.   |

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

|  |
|--|
| <b>Treści merytoryczne</b>   |
| Zostać nauczycielem (języka niemieckiego) – powołanie vs. zawód jak każdy inny – wprowadzenie w problematykę.  |
| Role i zadania nauczyciela, w tym języka obcego – omówienie wybranych (wychowawca, mediator interkulturowy, refleksyjny praktyk, badacz).  |
| Doskonalenie praktyki nauczyciela – badanie w działaniu – ogólna charakterystyka, założenia, struktura, walory i ograniczenia. Badanie w działaniu na łamach literatury glottodydaktycznej – przegląd wybranych projektów badawczych.  |
| Dylematy bycia nauczycielem. Tożsamość zawodowa nauczycieli.   |
| Uczeń: Indywidualizm a kolektywizm – cechy indywidualne uczniów a realizacja ogólnych celów nauczania: cechy osobowe uczniów, style uczenia się. Praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych – charakterystyka wybranych zasad i metod postępowania na lekcji języka obcego. „Niezwykły uczeń” – indywidualne potrzeby edukacyjne w nauce języków obcych – uczeń ponadprzeciętnie uzdolniony językowo, uczeń niepełnosprawny, uczeń dyslektyczny, stymulowanie zdolności językowych. |
| Proces dydaktyczny – pomiędzy wychowaniem a przekazywaniem wiedzy i kształtowaniem umiejętności.   |

### 3.4. Metody dydaktyczne

Wykład: wykład konwersatoryjny, wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną, metody kształcenia na odległość.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, metoda projektów, praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), metody kształcenia na odległość.

## 4. METODY I KRYTERIA OCENY

### 4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się<br>(np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych<br>(w., ćw., ...) |
|---------------|---|---|
|---------------|---|---|

|       |  |         |
|-------|--|---------|
| EK_01 | kolokwium, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej, egzamin, interakcja w trakcie zajęć          | w., ćw. |
| EK_02 | kolokwium, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej, egzamin, interakcja w trakcie zajęć          | w., ćw. |
| EK_03 | kolokwium, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej, projekt, interakcja w trakcie zajęć          | w., ćw. |
| EK_04 | kolokwium, zaliczenie ustne w formie tradycyjnej lub zdalnej, egzamin, interakcja w trakcie zajęć, projekt | w., ćw. |
| EK_05 | obserwacja w trakcie zajęć, projekt  | w., ćw. |

#### 4.2. Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.  
Wykład: zaliczenie bez oceny na podstawie aktywności podczas zajęć oraz systematycznej obecności. Uzyskanie zaliczenia upoważnia do podejścia do egzaminu.  
Ćwiczenia: zaliczenie z oceną na podstawie kolokwium, prezentacji projektu, aktywności podczas zajęć oraz systematycznej obecności; Zdobyć min. 60% punktów z przewidzianych prac uprawnia do otrzymania pozytywnej oceny z przedmiotu, tj. dst; min. 70% +dst, min. 80% db, min. 90% +db, od 96% bdb.

#### 5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności  | Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności |
|---|---|
| Godziny kontaktowe wynikające planu z studiów   | 30  |
| Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)   | 10  |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.) | 20  |
| SUMA GODZIN   | 60  |
| <b>SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS</b>   | <b>2</b>  |

*\* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

#### 6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU

|                                  |      |
|----------------------------------|------|
| wymiar godzinowy                 | brak |
| zasady i formy odbywania praktyk | brak |

#### 7. LITERATURA

##### Literatura podstawowa:

Benner, Dietrich (2021): Zarys ogólnej dydaktyki nauki. Impuls: Kraków.

Kron Friedrich W / Jürgens Eiko / Standop Jutta (2014): Grundwissen Didaktik. Ernst Reinhardt Verlag: München.

Kupisiewicz, Czesław (2012): *Dydaktyka. Podręcznik akademicki*. Impuls: Kraków.

Kwiatkowska, Henryka (2008): *Pedeutologia*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.

Merkens, Hans (Hrsg.) (2003): *Lehrerbildung in der Diskussion*. Schriften der Deutschen Gesellschaft für Erziehungswissenschaften. Leske-Budrich: Opladen.

Mihułka, Krystyna / Chojnacka-Gärtner, Joanna (2021): *Persönlichkeit und berufliche Qualifikationen von Fremdsprachenlehrkräften*. W: Gębal, Przemysław E. / Jaroszewska, Anna / Kumięga Łukasz (red.): *Pädagogisch-fremdsprachendidaktische Verortungen der Lehrerforschung. Konzepte, Herausforderungen, Perspektiven*. V&R unipress | Brill Deutschland: Göttingen, 61-78.

Mihułka, Krystyna (2022): *Entwicklung der kulturellen Identität des Individuums im DaF-Unterricht in Polen – zwischen Theorie und Praxis*. W: Acta Germanica: German Studies in Africa, Vol. 50, No. 1, 181-198

Okoń, W. (2003) *Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej*. Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak.

Szempruch, Jolanta (2013): *Pedeutologia. Studium teoretyczno-pragmatyczne*. Impuls: Kraków

Tulodziecki, Gerhard / Herzig, Bardo / Blömke Sigrid (2004): *Gestaltung von Unterricht. Eine Einführung in die Didaktik*. Klinghard: Bad Heilbrunn.

Aktualne Standardy Kształcenia Nauczycieli (Języków Obcych) w Polsce

### **Literatura uzupełniająca:**

Gębal, Przemysław E. / Jaroszewska, Anna / Kumięga Łukasz (red.): *Pädagogisch-fremdsprachendidaktische Verortungen der Lehrerforschung. Konzepte, Herausforderungen, Perspektiven*. V&R unipress | Brill Deutschland: Göttingen.

Hattie, J. (2014): *Lernen sichtbar machen*. Überarbeitete deutschsprachige Ausgabe von „Visible Learning“ von Wolfgang Beywl und Klaus Zierer. Hohengehren: Schneider.

Mayr, J. (2012): *Ein Lehramtsstudium beginnen? Ein Lehramtsstudium beginnen lassen?* In: Weyand, B./Justus, M./Schratz, M. (Hrsg.): *Auf den Lehrer/die Lehrerin kommt es an. Geeignete Lehrer/innen gewinnen, (aus-)bilden und fördern*. Stifterverband für die deutsche Wissenschaft, 40-59.

Meyer, Meinert A. / Prenzel, Manfred / Hellekamps, Stephanie (red.) (2008): *Perspektiven der Didaktik*. (=Zeitschrift für Erziehungswissenschaft, Sonderheft 9/2008). VS Verlag für Sozialwissenschaften | GWV Fachverlage: Wiesbaden.

Mihułka, Krystyna (2015): *Sylwetka absolwenta filologii germańskiej o specjalności nauczycielskiej a rzeczywisty stan przygotowania kandydatów do zawodu nauczyciela*. W: Neofilolog, nr 44/2, 205-219.

Mihułka, Krystyna (2016): *O wartości praktyk pedagogiczno-dydaktycznych w kształceniu językowym na przykładzie przyszłych nauczycieli języka niemieckiego*. W: *Języki Obce w Szkole* 4/2016, 53-63.

Mihułka, Krystyna (2018a): *Osobowość nauczyciela a wpływ wychowawczy – ujęcie teoretyczne*. W: *Języki Obce w Szkole* 3/2018, 119-125.

Mihułka, Krystyna (2018b): *Walory osobowe nauczyciela w opinii uczniów. Przegląd współczesnych badań*. W: *Języki Obce w Szkole* 4/2018, 99-103.

Mihułka, Krystyna / Chojnacka-Gärtner, Joanna (2019a): *Auf die Persönlichkeit des Lehrers kommt alles an – Forschungsbericht zum Profil eines „guten“ Fremdsprachenlehrers in allen Schultypen in Polen*. W: *Journal of Languages for Specific Purposes* No. 6, 167-176.

Mihułka, Krystyna / Chojnacka-Gärtner, Joanna (2019b): *A jednak osobowość! „Dobry nauczyciel języka obcego w świetle wypowiedzi uczniów i studentów*. W: *Kwartalnik Pedagogiczny*, 64, 2 (252), 38-53.

Rothland, M./Terhart, E./Bennewitz, H. (red.) (2014): *Handbuch der Forschung zum Lehrerberuf*. Münster: Waxmann.

Zawadzka, Elżbieta (2004): *Nauczyciele języków obcych w dobie przemian*. Kraków: Impuls.

Zawadzka, Elżbieta (2010): *Nauczyciel języków obcych i jego niepełnosprawni uczniowie*. Kraków: Impuls.

Najnowsze publikacje o charakterze naukowym oraz materiały z prasy bieżącej i zasobów internetowych, zgodne z treściami merytorycznymi przedmiotu.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej